

[Boligministeren]

gradvis tilpasning til de øvrige regler, og jeg er af den overbevisning, at vi løser problemerne med den foreslåede formulering, men hvis man mener, der er flere, der kan komme i klemme, må vi selvfølgelig se på det under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil blot henvise til, at det efter lovgivningen er muligt at vælge andre udgangspunkter for prisfastsættelsen, og jeg tror, at problemet i og for sig vil løse sig af sig selv med disse regler og de nye vurderinger.

I øvrigt er jeg selvfølgelig villig til at se på de andre rejste problemer under udvalgsbehandlingen.

Torben Lund (S):

Det er i anledning af boligministerens bemærkning om de ideologiske felttog. Hvis min fornemmelse af, hvad anden del af dette forslag går ud på, er rigtig, er det et ideologisk felttog fra boligministerens side. Det eneste, jeg efterlyste, var, at boligministeren udviste den samme millimeterretfærdighed eller forsøg derpå, når vi taler om lejerne i det private udlejningsbyggeri eller beboerne i de almennyttige boligselskaber, hvor man jo ikke generer sig for at forringe vilkårene og fordyre dagligdagen for beboerne, hver eneste gang der er lejlighed til det. Her vælger man at tage nogle absolut marginale problemer op og forsøger at give andelshaverne i de private andelsboliger nogle små ekstra frynsegoder ved opgørelsen af formuen i andelsboligforeningen.

Når jeg ikke har udtalt mig helt skræmskert vedrørende anden del, er det, fordi jeg synes, bemærkningerne er meget uklare. Man slutter bemærkningerne til § 2 med at skrive, at de gældende regler giver anledning til usikkerhed i andelsboligforeningerne, og forud kan man læse, at man på to helt konkrete områder, vedrørende byfornyelse og sanering, foreslår direkte ændringer i måden at gøre formuen op på. Når man i det ene øjeblik foreslår direkte ændringer i måden at gøre det op på og i det næste øjeblik siger, at der har været lidt usikkerhed om, hvilke regler der gælder, bliver vi andre usikre om, hvad der egentlig er meningen med at ændre reglerne på det punkt. Som sagt er jeg stadig skeptisk. Jeg tror, det er et forsøg på at give formuerne i de private andelsboligselskaber en lille tak opad, og jeg er da glad for, at

både den konservative ordfører og hr. Estrup også syntes, der var noget, der var værd at kigge på i anden del af forslaget.

Boligministeren (Bollmann):

Jeg vil blot sige til hr. Torben Lund, at jeg selvfølgelig gerne vil være med til at afklare den usikkerhed. Det håber jeg vi kan gøre under udvalgsbehandlingen, sådan at hr. Torben Lund og hans parti kan stemme for hele lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v.
(Fremsat 30/1 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Camre (S):

Det foreliggende lovforslag er et bevis på, at den omfattende nitratforurening af vores jord og grundvand nu har fået et sådant omfang, at vi kan begynde at se omkostningerne for vandværkerne og for vandforbrugerne derved.

Forslagets hovedelement er jo, at kommunerne skal have mulighed for at yde støtte til de private vandværker, som bliver ramt af ændringer af teknisk art, omlægninger, nedlæggelser, hvor vandforsyningen skal lægges om til andre mindre forurenede værkers vandforsyning.

[Camre]

Jeg kan på socialdemokratiets vegne sige, at vi principielt er enige i, at det kan være nødvendigt. Det er jo en kendsgerning, som ministeren fremhæver i lovforslaget, at det kun er 300 ud af landets 4.000 vandværker, som er kommunalt ejede. De allerfleste – og det er jo de mindre – er i privat eje.

Mén der ligger altså også heri en meget alvorlig understregning af det forhold, at denne nitratforurening fra landbruget nu har fået et meget stort og skadeligt omfang, som truer drikkevandsforsyningen her i landet, og det understreger behovet for hurtige og vidtgående skridt på dette område, som jo altså ikke er til forhandling her i dag.

Ministeren har også nogle ønsker om ændring af klageadgangen. Disse ændringer er vi enige i, og vi vil i øvrigt gerne se på det teknisk meget omfattende forslag under et grundigt udvalgsarbejde.

Lis Aaltonen (KF):

Nitratproblemerne i forbindelse med vandindvinding gør dette lovforslag særlig aktuelt. De fire amtsrådene, som udarbejder vandindvindingsplaner, og disse vandindvindingsplaner havde frist til januar 1985, og derefter skal kommunerne udarbejde vandforsyningsplaner, som skal godkendes af amtsrådene. Problemerne med vandkvaliteten på en række vandværker gør planlægning og muligvis også en delplanlægning på vandforsyningsområdet højaktuel.

Hovedparten af vandværkerne er private, og lovforslaget sikrer, at vandforsyningen fortsat overvejes i privat regie.

Det væsentlige i lovforslaget er, at kommunerne nu får mulighed for at yde økonomisk støtte til renovering og udbygning af private vandværker. Samtidig gives der mulighed for en ikke uvæsentlig ting, nemlig ekspropriation også i denne regie.

Som jeg allerede har givet udtryk for, ligger det det konservative folkeparti meget på sinde, at vandværksforsyningen fortsat hovedsagelig sker i privat regie, og vi vil medvirke til et godt udvalgsarbejde på dette grundlag.

Bente Nielsen (V):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Sønderby, ikke kan være til stede, skal jeg på

venstres vegne fremsætte følgende bemærkninger til lovforslaget.

Intentionerne i lov om vandforsyning: at sikre forbrugerne godt og rent drikkevand, kan venstre tilslutte sig. Ifølge den nugældende lov kan kommunerne ikke yde økonomisk støtte til de private vandværker, som jo er langt den største del af landets vandværker, og det er det, som lovforslaget vil give mulighed for, og det er vi faktisk meget tilfredse med.

Samtidig fører man loven å jour med hensyn til klageadgang for foreninger, hvilket vi også kan tilslutte os. Efter den nugældende lov er det amterne, der afgør, om der kan gives dispensationer fra reglerne om drikkevandskvaliteten, og derfor finder vi det også rimeligt, at ministeren nu foreslår, at amterne også kan nedlægge forbud, når de finder, at dispensationer ikke kan gives.

Der er flere tekniske ændringer i forslaget, som jeg ikke skal komme ind på, men som jeg håber vi kan gå i detaljer med under udvalgsarbejdet.

I venstre mener vi generelt, at vi har en fornuftig vandforsyning med de mange små vandværker, bl.a. i landsbyerne, og derfor finder vi også, at reglen om, at kommunerne kan yde støtte til private anlæg, kan være med til at bevare denne struktur inden for drikkevandsforsyningen, og vi kan derfor tilslutte os forslaget.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil med det samme sige, at jeg synes, det er sympatisk, at miljøministeren så hurtigt er kommet med et forslag til ændring af vandforsyningsloven. Den tiltagende nitratforurening, vi har set gennem de sidste år, har naturligvis skabt nogle meget væsentlige forudsætninger for en lovændring.

Så vidt jeg kan se, omhandler lovforslaget to hovedområder: dels økonomien, dels de planlægningsregler og beslutningskompetencer, der gælder i denne endda særdeles komplicerede lovgivning.

Man skulle tro, at ministeren havde benyttet lejligheden til at rydde lidt op i det snirklede system, loven bygger på, med private vandforsyningsanlæg – private, ikke almene vandforsyningsanlæg, som de kommer til at hedde – almene vandforsyningsanlæg og kommunale vandforsyningsanlæg. Det er

[Leif Hermann]

ikke sket, og jeg håber, at vi på et senere tidspunkt får lejlighed til at drøfte den struktur, der ligger bag loven.

Allerede i dag er det jo sådan, at kommunalbestyrelsen yder tilskud til og i øvrigt også med lovforslaget får en øget indflydelse på økonomien i vandforsyningsanlæggene i kraft af godkendelsesbeføjelsen i forbindelse med anlægs- og driftsbidrag til almene vandforsyningsanlæg.

Den foreslåede smidiggørelse af reglerne, der tilsigter at lette nødvendige ændringer som følge af forureningen, forekommer os i det hele fornuftig, og det er også væsentligt, at man bryder med det kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip, fordi omkostninger ved omlægning af vandforsyningen fra de ødelagte anlæg efter de gældende regler er en temmelig bekostelig affære for forbrugerne.

Hvad angår planlægnings- og beslutningskompetencen, kunne man måske nok have forventet, at ministeren var gået noget mere hårdhændet til værks. Den gældende vandforsyningslov giver, bortset fra tvangsbøderne i den kommunale styrelseslov, reelt ingen muligheder for at komme efter passive kommunalbestyrelsesindsatser, når kommunalbestyrelsen trods viden om forhøjet nitratindhold i vandet blot siger til eller i øvrigt er uvillig på grund af modstand fra bestyrelserne i de private vandforsyningsanlæg. Det drejer sig her om kompetencen til at foretage lukning og omlægning af vandforsyningen.

Vi synes, det er udmærket, at amtsrådet nu også får en lukningskompetence, når amtsrådet i forvejen er inde i sagen, men derudover er der faktisk ikke sket ret meget på det område.

Fra mit eget amt har jeg et udmærket tilfælde, hvor embedslægen igennem 6 år har gjort kommunalbestyrelsen opmærksom på et overordentlig forhøjet nitratindhold i to vandværker. Kommunalbestyrelsen har ikke foretaget sig noget i den anledning ud over at blive sur over, at embedslægen har offentliggjort sine indstillinger til kommunalbestyrelsen.

Det må være sådan, når der foreligger sundhedsfare, at kommunalbestyrelsen må have en pligt til at foretage en lukning af anlægget, og at embedslægen, for så vidt kommunalbestyrelsen ikke foretager sig noget, må have adgang til at foretage denne lukning.

Vi vil undersøge disse spørgsmål under udvalgsarbejdet, men allerede nu kan vi sige, at vi er positivt indstillet over for forslaget. Det betyder et fremskridt.

Så skal jeg til sidst sige tak til ministeren, fordi han huskede at tillægge Naturfredningsforeningen og sportsfiskerne den ankebeføjelse, vi vedtog sidste sommer på vores foranledning. Jeg synes også, det er tiltalende, at ministeren har taget Forbrugerrådet med i samme ombæring, selv om vi ikke bad om det.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre er positivt over for lovforslagets hovedprincipper, som er, at man skal kunne give kommunerne mulighed for at yde støtte til de ikke-kommunale vandværker, og at man får en udvidet klageadgang.

Når det er sagt, vil jeg også sige, at jeg synes, lovforslaget trods alt, når man kaster sig over bemærkningerne, rejser en række spørgsmål, og dem vil vi se nærmere på under udvalgsarbejdet; de egner sig ikke til en diskussion her.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Den del, der handler om den udvidede ankeadgang, er hurtigt overstået, og det er selvfølgelig udmærket. Det er jo også besluttet, så det er bare ministerens sure pligt at få den indføjet i loven.

Så er der de ændrede bestemmelser, der handler om økonomien og handler om kommunale tilskud, dels til kommunernes egne vandværker, dels til de private vandværker, og det er faktisk meget rimeligt, for det kan blive dyrt for en række forbrugere, der bor i områder, hvor man skal ændre vandindvinning, hvor man eventuelt skal nedlægge et vandværk.

Men jeg ville være lidt bekymret, hvis der ikke samtidig var udsigt til, at man kunne få grebet ind ved forureningens kilde, og her tænker jeg specielt på nitratforureningen, for hvis man ikke gør det samtidig, kan det faktisk godt blive temmelig bekosteligt for kommunerne, for så må man forudse, at man i løbet af ganske få år skal til at lukke endnu flere vandboringer, end man allerede har gjort, og til at finde nye steder, hvor man kan bore efter vand, og til at tilslutte en lang

[Anne Grete Holmsgård]

række husstande til vandforsyning, som de ikke har været tilsluttet til allerede. Det bliver simpelt hen dyrt, og det er selvfølgelig rimeligt, at man har nogle regler om øgede tilskud, men det er ikke rimeligt at have dem, hvis man ikke samtidig gør noget imod nitratedsivningen til grundvandet, for så er det i virkeligheden bare at vælte problemet økonomisk over på kommunerne.

Hvad angår de ændringer, der i øvrigt foreslås, synes jeg, det er udmærket, at amtet får mulighed for at nedlægge et forbud i en sag, hvor det allerede er inde, men jeg er ikke sikker på, at det løser det problem, at kommunerne i forvejen i nogle tilfælde er meget passive, meget henholdende med at handle, til trods for at der er sket overskridelse af nitratinholdet, ikke bare af de 25 mg, men af de 50 mg. Egentlig ville jeg mene, det var mere rimeligt, at man i stedet i § 62 i vandforsyningsloven udskiftede det lille »kan« med det lille »skal«. Det ville gøre det meget mere klart, for det ville sige, at kommunalbestyrelsen simpelt hen skal handle i den situation, hvor der sker en overskridelse af sundhedsværdierne.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for de positive kommentarer, der har været til forslaget. Jeg har naturligvis også lyttet til de spørgsmål, der er stillet, og de små kritiske bemærkninger, som også er kommet. Når vi ikke rydder op mere, end vi gør nu, er jeg meget parat til i udvalget at lytte til, hvad man har af tanker i den retning.

Det er fuldstændig korrekt, som fru Lone Dybkjær var inde på, at det er et lovforslag præget af mange tekniske ændringer med tråde ud i mange forgreninger. Jeg vil gerne give tilsagn om teknisk gennemgang, som vi har gjort det i andre tilfælde, og så må vi se på problemerne i udvalget.

Lovforslagets bestemmelse om en adgang til at yde økonomisk støtte til de private vandværker må ikke ses som udtryk for en opgivende holdning fra regeringens side i forholdet til nitratreproblematikken. Det er klart regeringens opfattelse, at der skal gøres noget ved disse problemer, og det har vi også lagt op til. Man kan altid diskutere, om det, der er lagt op til, er vidtgående nok, men

den debat må vi tage i det udvalg, der behandler dette spørgsmål.

Hensigten med dette lovforslag er klart, som det også er markeret af ordførerne, at gøre det muligt at etablere en alternativ vandforsyning dér, hvor skaden allerede er sket. Det gør det muligt at bevare private vandværker i landområderne, og netop denne hensigt var jeg meget glad for at ordførerne havde trukket frem netop her, hvor der ikke findes kommunale alternativer.

Samfundsøkonomisk vil det være mest hensigtsmæssigt at søge at bevare de eksisterende forsyningsstrukturer fremfor at skulle opbygge nye i offentlig regie.

Og så ligger der for mig noget meget væsentligt i, at der nu bliver mulighed for netop at yde kommunal støtte til etablering af ordentlige vandforsyningsforhold på steder, der er ensomt beliggende. Her vil udgifterne ofte blive uoverskuelige for et lille samfund eller den enkelte forbruger. Bestemmelsen vil bl.a. kunne anvendes ikke mindst på de små øer.

Men jeg siger altså tak for positive udtalelser og giver tilbud om teknisk gennemgang i udvalget, før den politiske beslutning træffes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner. (Ophævelse af klageadgangen i områder, der er omfattet af en lokalplan).

(Fremsat 30/1 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling